

volali ma znovu asi o 11. hodine predpoludním na výsluch. V miestnosti do ktorej ma dovedli sedelo asi 6 - 7 mužov, ktorí hned po mojom príchode uzamkli dvere, zatvorili okná, žiadali ma, a by som vypovedal, ako to v skutočnosti bolo. S touto výpoveďou však neboli spokojní a preto mi kázali, aby som si kľakol na stoličku a vyzul sa, dlho som to nechcel urobiť, až keď vytiahli gumové obušky som sa vyzul a kľakol si, pričom ma jeden chytil za vlasy /Hlasy z lavice: "To je pre Americkú Jednotu, To je vládna strana"/ a dvaja ma mlátili gumovými obuškami. Bili ma po celom tele, pri tomto bití sa vystriedali asi štyria / Hlasy: „Alebo chcete odhaľovať sprisahancov, alebo chcete pomáhať Ďurčanskému? Ukradne zápisnice a potom ich číta!"/. /O 16.15 hodine členovia KSS opustili zasadaciu miestnosť./ že som nemohol stáť ani na nohách. Po tomto ma prevzal iný vyšetrojúci, ktorý ma odviedol do inej miestnosti, kde so mnou spísal zápisnicu, čo odo mňa chceli to som im povedal a priznal. Začal ma už päťami biť po tvári tak že som takmer ohluchol, súčasne mi tento vytykával prečo nie som komunistom, prečo idem za Lettrichom, za poslancom Vidom a za americkými, anglickými lordami. Poukazovali na to, že som robotník a za nimi som mal ísť. Vyšetrovaní¹² keď ma zbili nútili ma, aby som sa po izbe prechádzal, čo som ja nemohol urobiť. Vyhrážali mi, že rozpáleným železom ma k tomu prinútiť, keď som toto počul, s napnutím všetkých síl a za veľkých bolestí som sa prechádzal, pričom oni poukazovali, ako dobre viem chodiť. Poznávam ešte ďalej, že pri výsluchu v trestnej veci proti nadporučikovi Večerovi pri prevádzaní pred vojenského prokurátora, tým čo ma vyšetrovali počas môjho zaistenia, poznal som niektorých medzi nimi mjr. Baláža, ktorý ma tiež bil. Nakoniec žiadam pána povereníka vnútra Dr. Ferjenčíka o nápravu a odpoveď na uvedené otázky. Verím, že náprava príde, lebo zákony obchádzať a zneužívať je trestné a kto to urobil, musí byť tiež potrestaný podľa platných zákonov a nariadení. Keby sa tak nestalo, bol by koniec nášmu dobrému menu, našej demokracii nielen doma, ale i v zahraničí, bol by koniec spravodlivosti, koniec slobode, pre ktorú sme Republiku Československú utvorili a vlastnou krvou nášho národa obnovili. /potlesk/.

Slovenský národný archív Bratislava, f. Úrad Predsedníctva Slovenskej národnej rady, inv. č. 101, kart. 92

Dokument č. 145

Hodnotenie agentov Štátnej bezpečnosti o podpredsedovi vlády Štefanovi Kočvarovi

Dosavadní poznatky o dr. Štefanu Kočvarovi

O dr. Štefanovi Kočvarovi, min. radcovi ministerstva spravodlivosti, bytom Praha I., Národní tř., je z pramenů ministerstva vnitra, odboru VII., referát SL, známo prozatím jej toto:

Dr. Kočvara má naprostou důvěru agrárního křídla DS. Je důvěrným přítelem Ursínyho, Hodži a téměř všech vedoucích politiků DS, kteří ho navštěvují v Praze. Má prý byt i v Bratislavě, kde má rozsáhlé společenské a politické styky.

Když byl vyslán do výboru pro tvoření nové ústavy republiky, upínaly se k němu i nádeje lidí, že zásadním trváním na prosazení nejkrajnějších slovenských požadavků do ústavy dosáhne, že nedojte ve lhůtě k dokončení ústavy. Nakolik splnil Kočvara toto očekávání lidí, není známo. Je však jisté, že chrání a prosazuje slovenské zájmy do krajnosti.

¹² Doslovná formulácie z originálneho textu.

Na Kočvaru prý má značný osobní vliv ministr Drtina a Kočvara je považován za hlavní spojku DS k národním socialistům právě touto cestou. Pro všechna jednání DS a NS sondoval půdu a připravoval je.

Je to člověk velmi uhlazeného, seriosního vzhledu a vystupování, značné životní zkušenosti a odborné i politické obratnosti. Nenávidí z duše komunisty a je jejich úhlavním nepřítelem.

Velmi nebezpečný jako politický protivník.

Stojí na půdě republiky, je evangelického vyznání, do spiknutí není nijak zapleten.

Inklinuje k západním demokraciím, hlavně anglické.

Reakcionář každým coulem.

Státní ústřední archiv Praha, f. 100/24, sv. 41, a. j. 838.

Dokument č. 146

Rezolúcia druhého zjazdu Demokratickej strany z 25. januára 1948.

Požiadavky Demokratickej strany

Rezolúcia prijatá zjazdom dňa 25. 1. 1948

I. Časť programovo - politická

Demokratická strana na svojom druhom zjazde v Bratislave 24. - 25. januára 1948 skúmajúc svoju činnosť od prvého zjazdu, znovu opakuje a vyznáva tie zásady, ktoré ju viedli v Slovenskom národnom povstaní. Tieto zásady sa zakladajú na neochvejnej viere v československú demokraciu a v šťastnú budúcnosť slobodnej Československej republiky, ako vlasti slovenského a českého národa, pričom chce umožniť všestranný rozvoj i príslušníkom slovanských menšín. Ako predpoklady tohto šťastného vývinu republiky do najbližšej budúcnosti zdôrazňuje tieto požiadavky a zásady:

1 DS všetkým svojim úsilím bude dbať o to, aby sa uplatňovali vždy a vo všetkom prísne zásady parlamentnej demokracie, aby čl. (československý) parlament bol skutočne najvyšším predstaviteľom politickej vôle čl. (československého) ľudu a najvyšším orgánom kontrolným.

2 DS dôrazne vyhlasuje, že pravá demokracia spočíva na rozdelení štátnych mocí na nezávislú moc zákonodarnú, moc vládnu a výkonnú a moc sudcovskú. Každé iné usporiadanie, najmä posilňovanie a nekontrolovateľnosť moci vládnej a výkonnej, je popretím demokracie, DS sa preto stavia za účinnejšiu kontrolu všetkého politického a hospodárskeho života.

3 DS neprestane upozorňovať na nezdravé a nedemokratické sústreďovanie moci pomocou jednostranného spolitizovania tzv. nadstraníckych organizácií, byrokracie a hospodárstva.

4 DS vidí veľké nebezpečenstvo demokracie v tom, keď niektorá strana má väčší podiel na moci, aký jej prislúcha podľa výsledkov slob.(odných) demokratických volieb.

5 DS sa stavia za úprimnú a pokojnú spoluprácu v Národnom fronte, ktorý má byť vzorom demokratickej znášanlivosti a ochoty v dohode bez jednostranného nátlaku.

6 Staviame sa za takú zahraničnú politiku, ktorá bude napomáhať všeobecný mier a priateľstvo so všetkými štátmi, pričom východiskom našej zahraničnej politiky a bezpečnostnej sústavy zostáva a zostane naše spojenectvo so ZSSR.

7 Vo vnútornej politike sa budeme usilovať o takú spoločenskú sústavu, ktorá najlepšie zodpovedá zloženiu a charakteru nášho národa a štátu, ktorá bude sústavou sociálneho reformizmu, ktorá rovnako bude uplatňovať zásady politickej slobody a sociálnej spravodlivosti, ktorá bude stavať na rovnováhe medzi iniciatívou, slobodou a podnikavosťou jednotlivca a medzi záujmami spoločnosti a celku. Bude to spoločnosť bez sociálnych krajností, bez priepastí medzi chudobou a bohatstvom, ako to najlepšie vyhovuje záujmom národa a jeho ideálom.

8 Budeme naďalej udržiavať a posilňovať najkrajšie slovenské tradície náboženskej znášanlivosti, aby všetko, čo blahodárneho cirkvi pre národ vykonali, sa v týchto vážnych